

Mumifikacja w Starożytnym Egipcie

Anna Wasilewska
Dział Wystaw i Edukacji

Czy mumie pojawiają się tylko
w starożytnym Egipcie???

...NIE ;)

Gdzie jeszcze pojawiają się mumie?

- Mumia z lodu „Ötzi” (Austria)
- Mumia bagienna „człowiek z Tollund” (Dania)

Europa

Ameryka Południowa

- Mumie plemienia Inków (Andy)
- Mumie plemienia Azteków (Meksyk)

Afryka

- Mumie faraonów (Egipt)

Azja

- Mumie cesarzy (Chiny)

Australia

- Mumie plemienia Aborygenów

Czym jest mumifikacja?

Pochodzi od arabskiego słowa „*mummija*” oznaczającego smołę

Mumifikacja (łac. *mumificatio*) to proces konserwacji zwłok zapobiegający rozkładowi

Rodzaje mumifikacji:

INTENCJONALNA

człowiek

NATURALNA

piasek

lód

bagno

Różne
przeznaczenie
mumii w dawnych
czasach...

Mumia Vera Aegyptica...

Co to takiego?

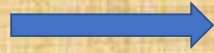
Sproszkowana egipska mumia

Znajdowała się na aptecznej
półce jako lek na różne
schorzenia

Opał: na pustyni brakuje drewna,
plemiona Beduinów używały mumii do
rozpalania ognisk

Składnik farb: miało to
przedłużyć trwałość
pigmentu

Magiczny
proszek

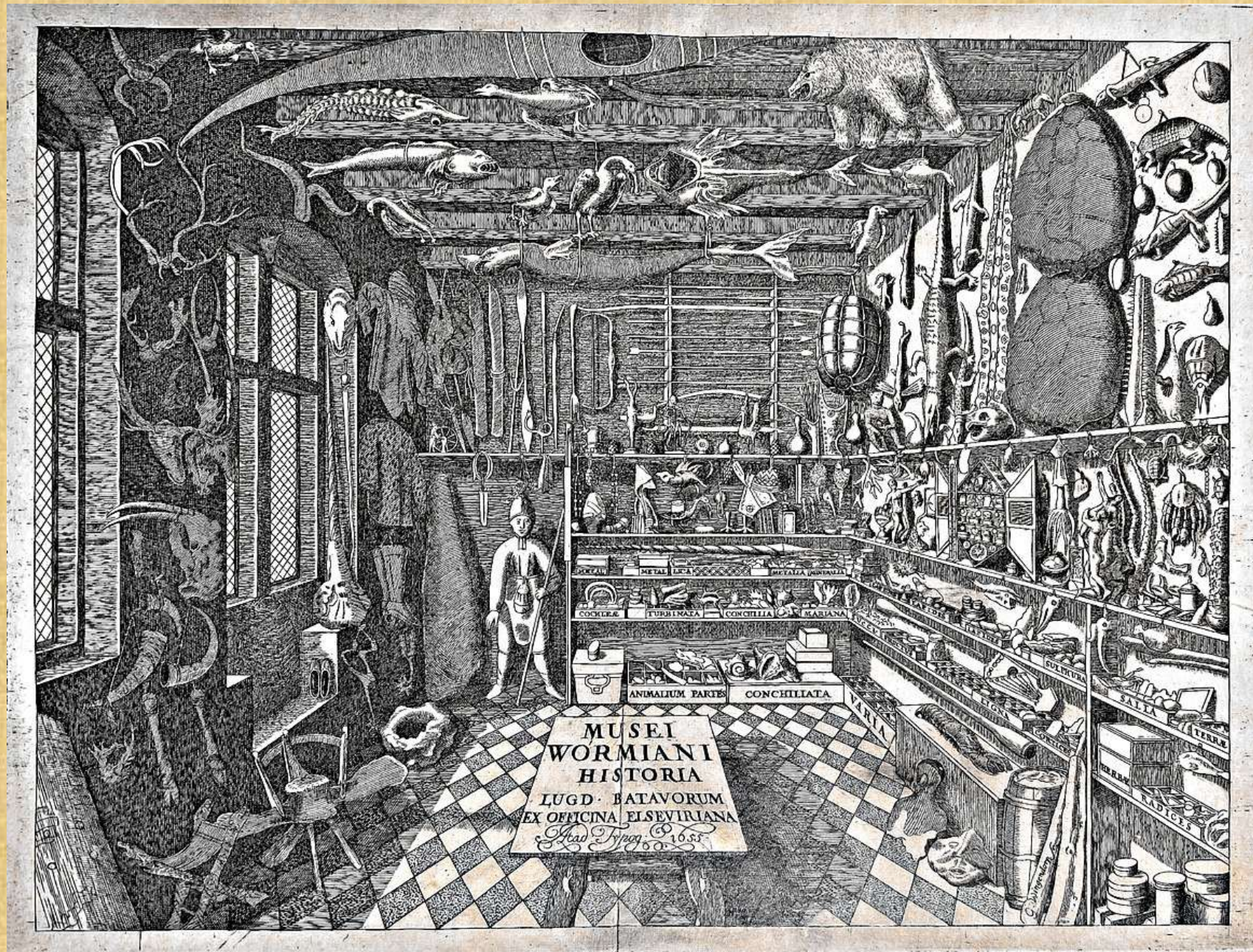

Czary i magiczne
balsamy

Leki

Gabinety osobliwości : prototyp pierwszych muzeów w XVIIIw. Ekspozycja części mumii np. ręki/głowy, przywiezionej z podróży do Egiptu

Nowoczesne metody badań mumii:

Nie trzeba odwijać bandażu,
aby dowiedzieć się co jest w
środku

Badania mumii za pomocą
tomografu komputerowego

Prześwietlanie mumii
promieniami Roentgena

Bogowie egipscy związani z życiem pozagrobowym:

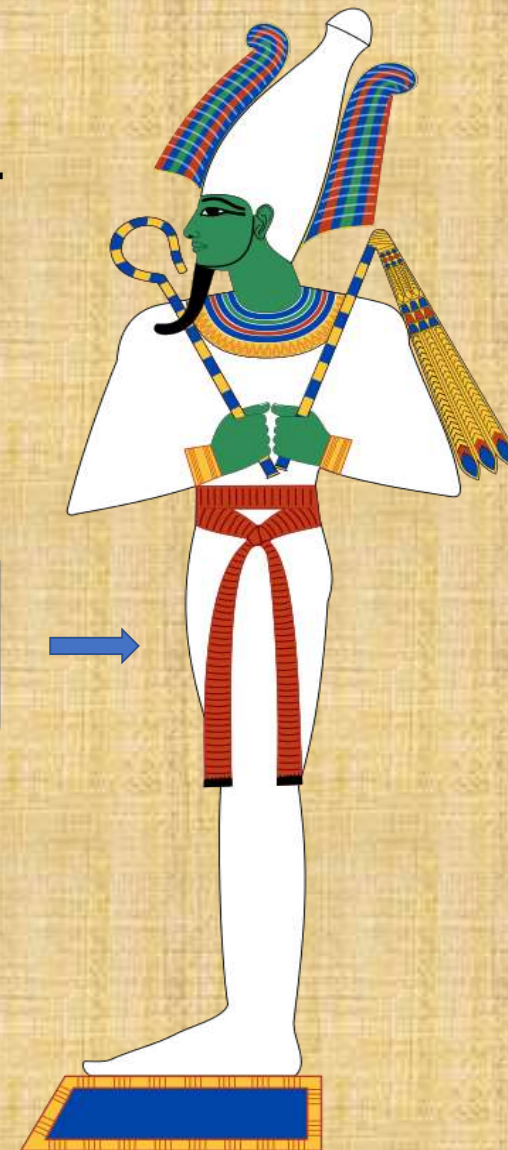

Seth: brat Ozyrysa i
jednoczenie jego
zabójca

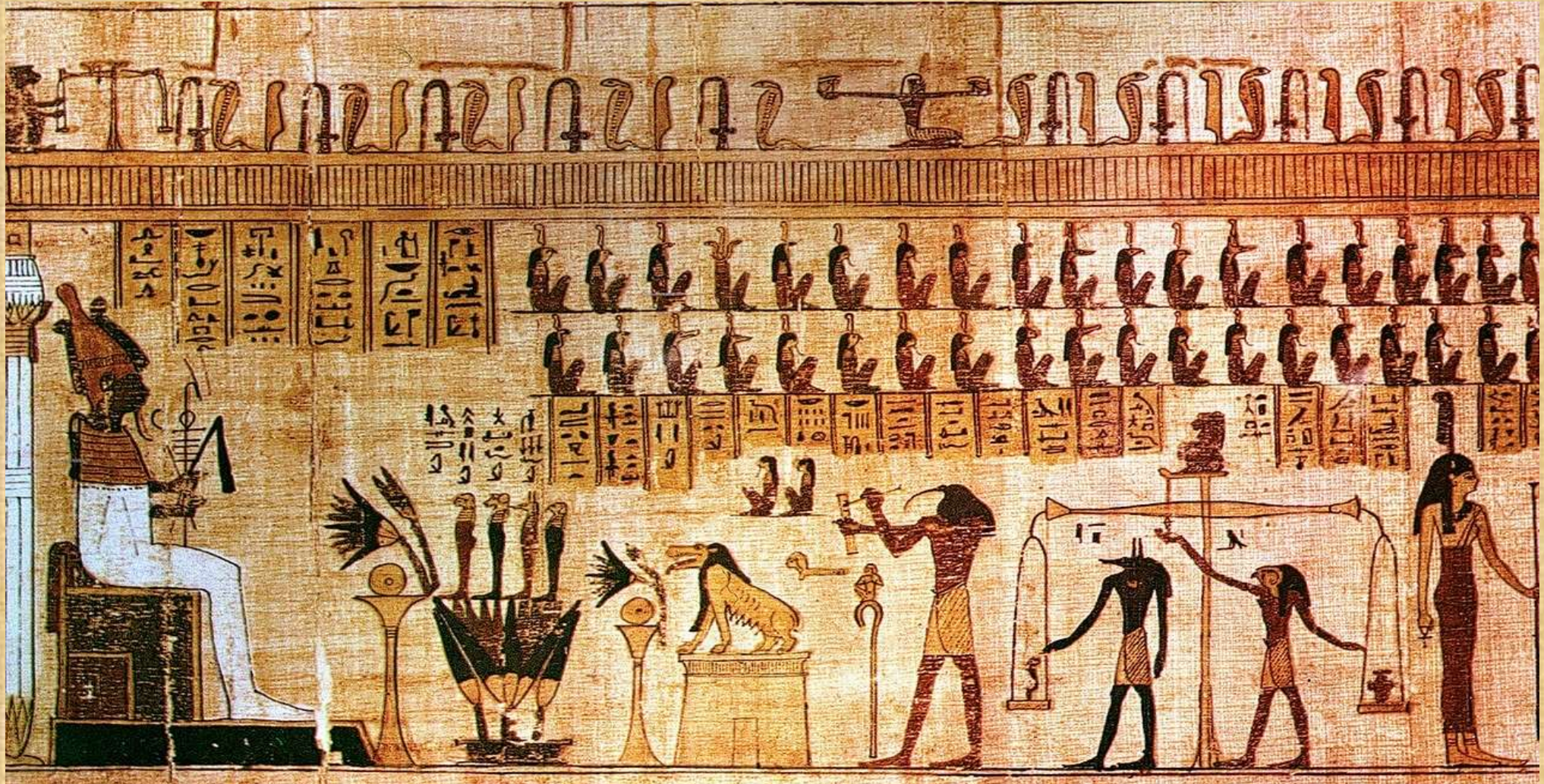

Anubis: patron
balsamistów

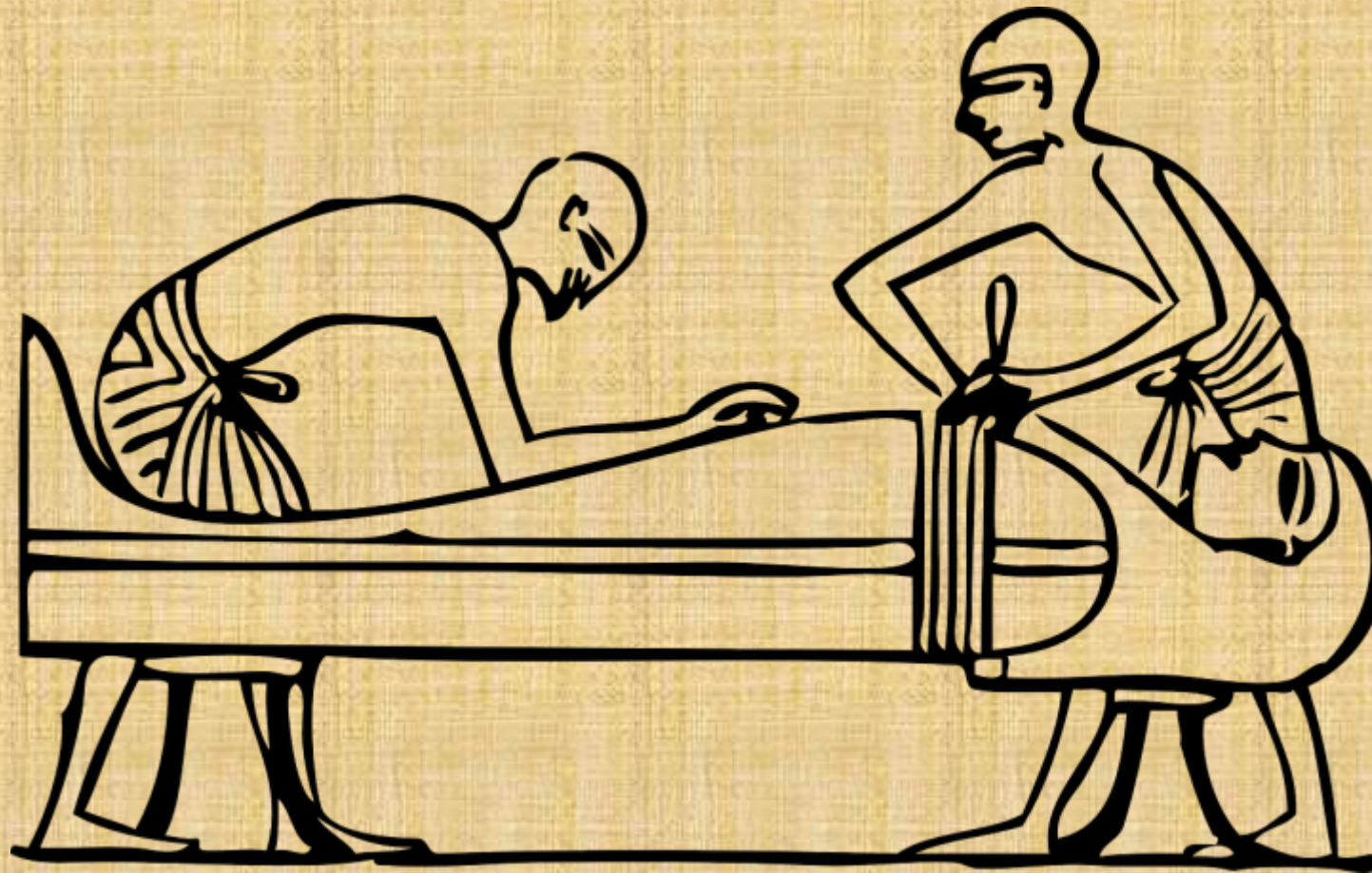
Ozyrys: bóg zaświatów

Sąd Ozyrysa i ważenie dusz:

Pracownia balsamisty

Etapy mumifikacji krok po kroku:

Obmywanie ciała winem palmowym

Wyciąganie narządów i umieszczenie w specjalnych urnach

Trzymanie ciała przez 40 dni natronie (rodzaj soli)

Namaszczanie olejkami i żywicą

Bandażowanie

Egipskie trumny to tak zwane
sarkofagi

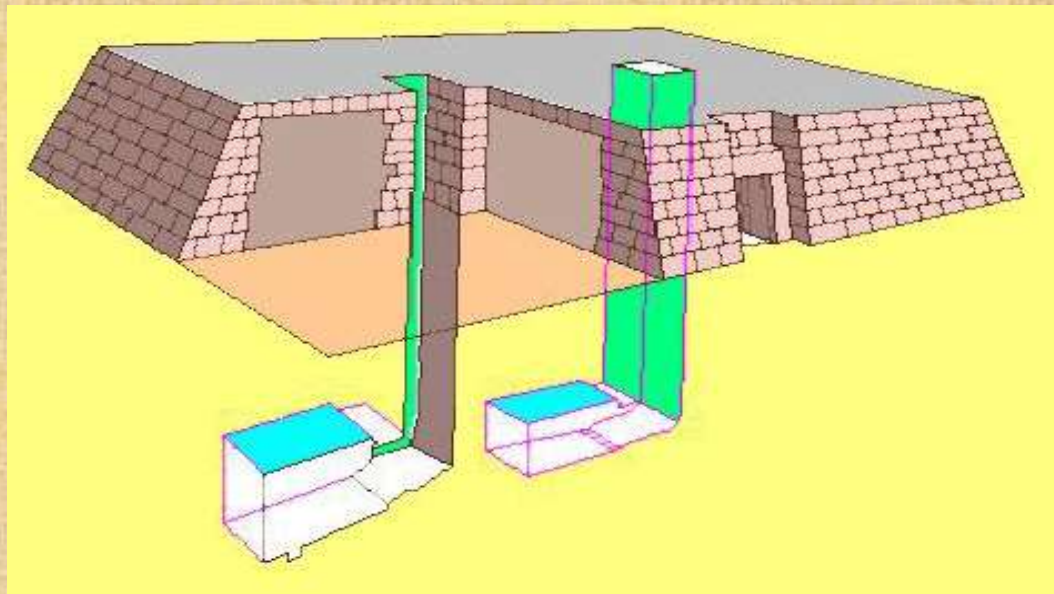
Egipskie grobowce:

Faraonów chowano w grobowcach w Dolinie Królów

Królewskie żony chowano w grobowcach w Dolinie Królowych

Inne formy grobowców:

MASTABA

PIRAMIDA

Zwyczaje pogrzebowe:

Ceremonia „otwarcia ust” przed złożeniem mumii do grobu

Co składano do grobu?

Uszebti: figurki mające pracować za zmarłego w zaświatach

amulety

przedmioty użytku codziennego

Spis zdjęć:

- https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Mummy_Louvre.jpg
- https://simple.wikipedia.org/wiki/Mumia#/media/File:Albarello_MUMIA_18Jh.jpg
- <https://pixabay.com/pl/photos/ognisko-palenie-campfire-ciemny-1835829/>
- <https://pixabay.com/pl/photos/palety-farby-olej-malarstwo-malarz-1482678/>
- <https://pixabay.com/pl/vectors/czarownica-z%C5%82o-straszny-upiorny-1751025/>
- <https://pixabay.com/pl/vectors/ba%C5%84ka-kocio%C5%82-zielony-magia-potion-2022390/>
- <https://pixabay.com/pl/photos/makro-bokeh-%C5%9Bwiat%C5%82a-%C5%9Bwiat%C5%82o-4924607/>
- <https://pixabay.com/pl/photos/apteka-farmaceuta-chemiczne-2055130/>
- <https://pl.wikipedia.org/wiki/Kunstkamera#/media/Plik:1655 - Frontispiece of Museum Wormiani Historia.jpg>
- https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Anubis_standing.svg
- https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Standing_Osiris_edit1.svg
- [https://en.wikipedia.org/wiki/Set_\(deity\)#/media/File:Set.svg](https://en.wikipedia.org/wiki/Set_(deity)#/media/File:Set.svg)

- <https://pixabay.com/pl/photos/egipt-papirusy-kr%C3%B3lewsko%C5%9B%C4%87-1744581/>
- <https://pixabay.com/pl/vectors/mumia-egipski-halloween-horror-148976/>
- <https://pixabay.com/pl/photos/egipt-mumia-egipski-3208124/>
- <https://pixabay.com/pl/photos/egipska-mumia-egipski-egipt-mumia-4486162/>
- <https://ccsearch.creativecommons.org/photos/e07f4c1b-a761-44bf-97d8-c92acbc8c1c6>
- https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Clevelandart_1914.714.jpg
- <https://commons.wikimedia.org/wiki/File:GD-EG-Alex-Mus%C3%A9Nat068.JPG>
- <https://commons.wikimedia.org/wiki/File:BMVB - M%C3%B2mia Nessi - 2964- 4.JPG>
- [https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Valley_of_the_Kings_\(Luxor,_Egypt\).jpg?uselang=pl](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Valley_of_the_Kings_(Luxor,_Egypt).jpg?uselang=pl)
- <https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Mastaba.jpg>
- https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Pyramids_of_Egypt1.jpg
- [https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Opening_of_the_mouth_ceremony_\(cropped\).jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Opening_of_the_mouth_ceremony_(cropped).jpg)
- <https://commons.wikimedia.org/wiki/File:GD-FR-LouvreEG028.JPG>
- https://commons.wikimedia.org/wiki/File:%C3%84gyptisches_Museum_Leipzig_261.jpg
- [https://en.wikipedia.org/wiki/File:Tutanchamon_\(js\)_3.jpg](https://en.wikipedia.org/wiki/File:Tutanchamon_(js)_3.jpg)